

ΜΕΡΟΣ Β΄

Ἀπό τήν Ἱστορία τοῦ Τόπου μας

* * *

ΑΡΧΙΜ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΤΖΑΝΟΣ
ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
Δρ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ & ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΣΗΦ ΤΟΥ ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΣΙΟ ΔΑΥΙΔ ΤΟΝ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ὁ Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος (816-886 μ.Χ.)¹ ἀπεδείχθη διά τοῦ ἔργου του² ὅτι ἦταν ἕνας πολυγραφώτατος συγγραφέας πού κάλυψε ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας. Ὅμως τό ἔργο του δέν ἦταν μόνο μιά προσφορά γιά τήν ἐποχή του, ἀλλά καί μιά πνευματική παρακαταθήκη γιά τό ἐπέκεινα, γιά τίς μελλοντικές γενιές. Ἡ χρήση του φθάνει μέχρι καί σήμερα μέσω τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργικῶν κεμιένων πού χρησιμοποιοῦνται στή λατρεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Βέβαια, πολλά ἀπό αὐτά τά ἔργα του δέν εἶναι σέ χρήση παρότι ὑπάρχουν τά χειρόγραφα τους σέ διάφορους κώδικες, ὅπως τῆς Κρυπτοφέρρης ἢ τῆς Μ. Λαύρας. Παλαιότερα (1962) ὁ E. Wellesz³ εἶχε ἀναφέρει ὅτι 165 κανόνες τοῦ Ἰωσήφ ὑπῆρχαν στά Μνηαῖα, ἐνῶ 72 παρέμεναν τότε ἀνέκδοτοι. Ἀρκετοί ἀπό τούς κανόνες του πάντως συμπεριλήφθησαν στά μνηαῖα⁴ καί χρησιμοποιοῦνται στήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας στήν ἐπο-

¹ βλ. E. Τωμαδάκης, *Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος*, σσ. 33-34.

² βλ. ἀναλυτικά Κωνσταντίνου (Αρχιμ. Ἰγνατίου) Μουρτζανοῦ, «*Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος (816-886 μ.Χ.) καί οἱ ἀγιολογικές πηγές τοῦ ὑμνογραφικοῦ του ἔργου*», ἀνέκδοτη διδακτορική διατριβή ἐκπονηθεῖσα στό Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα 2019.

³ Βλ. E. Wellesz, *A history of Byzantine Music and Hymnography*, Oxford 1949, σ. 204.

⁴ Ἡ ἀναζήτηση τῶν κανόνων ἔγινε ἀπό τά μνηαῖα τῶν ἐκδόσεων «ΦΩΣ», ἐκδ. 1970.

χή μας. Θα κάνουμε ένα μικρό σχόλιο πάνω στον κανόνα του Όσιου Πατρός Δαυίδ του έν Θεσσαλονίκη (ΚΣΤ΄ Ιουνίου), στον όποιο άποτυπώνεται και πάλι ή αγάπη του ύμνογράφου για τούς άγιους, όπως επίσης και τό ποιητικό του τάλαντο.

Ό όσιος Δαυίδ καταγόταν από τί βόρεια Μεσοποταμία, γεννήθηκε περί τό 450 μ.Χ. Η περιοχή εκείνη τής Μεσοποταμίας ήταν ένα από τά μεγάλα μοναστικά κέντρα τής εποχής και έπηρέασε τόν Δαυίδ από τίν παιδική του ήλικία νά άσκειται. Αναφέρει μάλιστα τό συναξάρι του μνηαίου ότι «έξ άπαλών γάρ όνύχων έγκρατεία και άγνεία τά πάθη τής σαρκός ύποτάξας, ώράθη μετά σώματος άγγελος»⁵. Δέν μένει όμως στή Μεσοποταμία και για λόγους πού δέν γνωρίζουμε ό όσιος Δαυίδ μαζί μέ τόν μοναχό Άδολά έρχονται στή Θεσσαλονίκη. Στην Θεσσαλονίκη ό όσιος εισήλθε στή μονή τών Άγιών Μαρτύρων Θεοδώρου και Μερκουρίου, ή όποία όνομάζονταν «Κουκουλατών»⁶, έπειδή ίσως οί μοναχοί φορούσαν κουκούλιο μέ κάποιο ιδιαίτερο τρόπο, ή δέ θέση του μοναστηριού ήταν βορειοανατολικά τής Άκροπόλεως. Έκει λοιπόν ήσύχαζε άγωνιζόμενος και άσκούσε όλες τές άρετές, ιδιαίτερα τίν έγκράτεια και τίν ταπείνωση. «Μέλη νεκρώσας Πάτερ, έν γη του σώματος, τίν ζωήν», αναφέρει στον δεύτερο στίχο τής άΰδης ό Ίωσήφ, «Μαράνας δι' έγκρατείας, κάλλος του σώματος» και «κοιμήσας τάς ήδονάς, του σώματος Όσιε, προσευχαίς άγρύπνοις και άγωνίσματι», στήν γ΄ ώδή στον πρώτο και τρίτο στίχο.

Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία για τόν Όσιο Δαυίδ ύπάρχει στήν «συλλογή ιστοριών περί τών μοναχών τής Άνατολής, γνωστή ως Λειμών, του Ίωάννου Μόσχου»⁷. Σέ αυτό τό έργο τής άσκητικής γραμματείας έχουν συγκεντρωθεί αξιόλογες διηγήσεις πού άκουσαν ό Ίωάννης Μόσχος και ό Σωφρόνιος Σοφιστής, όταν επισκέφθηκαν τά μοναστήρια τής Αιγύπτου, επί αυτοκράτορα Τιβεριού (548-582). Έκει στό Λιθαζόμενο μοναστήρι του άββά Παββαδίου πού κατάγονταν από τίν Θεσσαλονίκη άκουσαν τί διήγησή του για δύο σημαντικούς μοναχούς, τόν Δαυίδ και τόν Άδολά, πού κατάγονταν από τίν Μεσοποταμία και άσκήτευαν στήν Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για προσωπική μαρτυρία του Παλλαδίου από τόν καιρό πού κατοικούσε στή Θεσσαλονίκη⁸.

Πιο έκτενείς πληροφορίες ύπάρχουν στό «έκτενῆ βίο του Όσιου», άνωνύ-

⁵ βλ. Μνηαίο Ιουνίου, έκδ. ΦΩΣ, σ. 177.

⁶ βλ. Μέγας Συναξαριστής τής Όρθοδόξου Έκκλησίας, σ. 381.

⁷ βλ. Βίος, Μόσχος Ιωάννης, «Λειμών», PG 87, 3, 2920-2924.

⁸ βλ. Τό Άγιολόγιον τής Θεσσαλονίκης, Α΄ τόμος, έκδ. Τεράς Μονῆς Άγίας Θεοδώρας, σ. 189.

μου συγγραφέως, πού γράφθηκε στην Θεσσαλονίκη μεταξύ 715-720 και εκδόθηκε από τον Rose τό 1887 και τό 1979 από τον αρχιμανδρίτη Ειρηναίο Δελιδήμο, βασισμένος σέ άγιορείτικους κώδικες.⁹ Ο βίος, άν και δέν έχει τίν αρχαιότητα τής διίγνησης του άββα Παλλαδίου, εΐναι πίο κοντά στην έποχή του Ίωσήφ του ύμνογράφου και έχει περισσότερες λεπτομέρειες για τί ζωή του Όσίου. Ύπάρχουν και δύο άκόμη σύντομοι βίοι στό «Συναξάριο τής Έκκλησίας τής Κωνσταντινουπόλεως» και στό «Μηνολόγιο του αυτοκράτορος Βασιλείου». Αυτόι οί δύο βίοι φαίνεται νά έχουν βασισθει σέ κάποιον άλλο βίο γιατί διαθέτουν κάποια στοιχεία πού δέν υπάρχουν στόν αρχικό. Ο Latyšev υποστηρίζει ότι ο δεύτερος βίος (ό όποιος δέν έχει βρεθει, υποθέτουν από τά στοιχεία των συναξαρίων ότι υπάρχει) χρησίμευσε ως πηγή για τον Ίωσήφ τον Ύμνογράφο (816-886) ώστε νά συντάξει τον κανόνα του, μετά τό 850. Ο Loenertz έχει άλλη άποψη και πιστεύει ότι ο Ίωσήφ στηρίχθηκε μόνο στόν γνωστό βίο, ένω ο δεύτερος βίος γράφτηκε αργότερα, άντλώντας στοιχεία από τους άλλους βίους πού προουπήρξαν και τον κανόνα του Ίωσήφ¹⁰. Δέν θά συνεχίσουμε τίν αναφορά περί τά Συναξάρια πού γράφθηκαν για τον Όσιο Δαυίδ γιατί μās ένδιέφερε νά δοϋμε μόνο τίν έποχή του Ίωσήφ του Ύμνογράφου.

Κατά τίν άσκησή του λοιπόν ο Όσιος και τίν έντρύφησή του στίς θείες Γραφές προσπαθούσε νά μιμείται όλες τίς μεγάλες μορφές των Άγίων και ο ίδιος. Κάποια στιγμή έννωσε τέτοια κατάνυξη στην καρδιά του ώστε άνέβηκε σέ μία άμυδαλιά, πού υπήρχε στό δεξί μέρος τής εκκλησίας, και άποφάσισε νά άσκητέψει εκεί επάνω. Αυτό τό έπραξε κατά τό παράδειγμα του προφητάνακτος Δαυίδ ο όποιος «*τριετῆ χρόνον ἠττήσατο ἵνα δοθῆ αὐτῷ χρηστότης καί παιδεία καί σύνεσις*», ώστε και ο ίδιος νά άποφασίσει νά άσκητέψει τρία χρόνια στό δένδρο, έως οτου άποκαλυφθει και σέ αυτόν ή ταπεινώση και ή σύνεση. Πράγματι, στό τέλος τής τριετίας ή εμφάνιση ενός άγγέλου τον διαβεβαίωσε ότι εϊσακούσθηκε ή παράκλησή του και ή δοκιμασία του ως δεινρήτη άσκητή τελείωσε. Άφου άνακοίνωσε αυτά πού του άποκαλύφθηκαν στους μαθητές του μέ τίν βοήθεια τους κατασκεύασε κελλί. Κατά τίν μαρτυρία του Παλλαδίου λέει ότι τό κελλί ἦταν «*ἔξωθεν τοῦ τείχους τῆς πόλεως καί ὡς ἀπό*

⁹ βλ. Rose V, *Leben des heiligen David von Thessalonike*, Berlin 1887 και Δελιδήμος Ειρηναίος, *Ό Όσιος Δαυίδ ο έν Θεσσαλονίκη*, Θεσσαλονίκη 1979.

¹⁰ βλ. *Τό Άγιολόγιον τής Θεσσαλονίκης*, Α΄ τόμος, έκδ. Ίερās Μονῆς Άγίας Θεοδώρας, σ. 190.

σταδίων τριῶν ἔγκλειστος ἦν»¹¹. Αναφέρει ὁ Ἰωσήφ στὸν κανόνα «Ἐγκρατεία τὰ πάθη τὰ τῆς σαρκός, τῆ ψυχῆ ὑποτάξας πάτερ σοφέ, ὠράθης μακάριε, μετὰ σώματος Ἄγγελος καλιάν δέ πήξας, ὡς ὄρνις εὐκέλαδος, ἐν φυτῷ εἰς ὕψος τὸν νοῦν ἀναπτερώσας» καὶ στὸν πρῶτο στίχο τῆς ζ΄ ὠδῆς «Ἰστατο ἀκλόνητος φυτοῦ κλώνοις, Ὅσιε».

Τὴν ἐποχὴ πού ὁ Ὅσιος ἀσκήτεψε στό κελλί του ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἦταν ὁ Δωρόθεος. Αὐτό τό γνωρίζουμε γιατί ὁ Δωρόθεος στέλνει μιὰ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πάπα Ὁρμίσδα γιὰ τὴν διευθέτηση τοῦ Ἀκακιανοῦ σχίσματος (PL, 63, 371-372). Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὅλο τό ἀνατολικό Ἰλλυρικό ὑπαγόταν διοικητικά στὴ Ρώμη, ἐνῶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἦταν Βικάριος τοῦ πάπα.

Τό ἔτος 535 ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανός, μέ τὴν Νεαρά II, ἀπέσπασε ἀπὸ τὴν ἀρχιεπισκοπὴ Θεσσαλονίκης τὴν ἐκκλησιαστικὴ δικαιοδοσία καὶ τὴν ἀπέδωσε στὴν ἰδιαίτερὴ του πατριδα τό Σίρμιο, μέ τὸν τίτλο Νέα Ἰουστινιανί. Ἀρχιεπίσκοπος, τότε, Θεσσαλονίκης ἦταν ὁ Ἀριστείδης, ὁ ὁποῖος, παρὰ τό ὅτι δέχθηκε τὴν ἐκκλησιαστικὴ μεταβολή, ἀντέδρασε στὴν παράλληλη πολιτικὴ ὑποβάθμιση τῆς πόλης μέ τὴν μεταφορὰ τοῦ ὑπάτου καὶ αὐτοῦ στὴν Νέα Ἰουστινιανί.

Θεωροῦσε ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ διάσπαση δέν μείωνε τό κύρος τῆς πόλης, ἐνῶ ἡ πολιτικὴ τὴν ὑποβάθμιζε καίρια. Αἴτημα λοιπὸν τοῦ Ἀριστείδη, τοῦ ὑπάρχου Δομνίκου καὶ τοῦ λαοῦ, ἦταν ἡ παραμονὴ τῆς διοικητικῆς ἔδρας. Τότε ζητήθηκε ἡ βοήθεια τοῦ ὀσίου Δαυῖδ γιὰ τὴν μεταφορὰ τοῦ αἰτίματος στὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανό, καθὼς ὁ ἀρχιεπίσκοπος δέν μποροῦσε νὰ ἀφήσει τὴν πόλη ἀδιοίκητη, ἀλλὰ καὶ τὴν δυσκολία τοῦ ἐγχειρήματος¹².

Ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια πού ὁ ὀσιος ἀσκήτεψε μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, ὅταν ἐμφανίσθηκε στὸν κόσμο, προκάλεσε μεγάλη ἐντύπωση ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἐμφάνισής του, «αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τοῦ ἔφθαναν ἕως τὴν ζώνην του, ἕως δέ τοὺς πόδας τὰ γένηα, τό σεβάσιμον αὐτοῦ πρόσωπον ἦτο ὠραῖον καὶ εὐμορφον ὥσπερ τοῦ Ἀβραάμ, βλέπων δέ ὁ καθεὶς αὐτόν τὸν ἐθαύμαζε»¹³. Ἀφοῦ πῆρε ὁ ὀσιος δύο μαθητὲς του μαζί του, τὸν Θεόδωρο καὶ τὸν Δημήτριο, ἀνεχώρησε διὰ θαλάσσης στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἡ φήμη τοῦ ὀσίου ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε, ὅταν ἔφθασε στὴν βασιλεύουσα, ὅλη ἡ πόλη τὸν ὑποδέχθηκε. Αναφέρει ὁ Ἰωσήφ «ὁ βίος σου τῆ βία τῆς φύσεως, περιφανῆς ἀναδειχθεὶς».

¹¹ βλ. *Τὸ Ἀγιολόγιον τῆς Θεσσαλονίκης*, Α΄ τόμος, σ. 193.

¹² βλ. *Τὸ Ἀγιολόγιον τῆς Θεσσαλονίκης*, Α΄ τόμος, σ. 194.

¹³ βλ. *Μέγας Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, σ. 387.

Ἡ ἴδια ἢ αὐτοκράτειρα Θεοδώρα ὑποδέχθηκε μέ τιμές καί σεβασμό τόν ὄσιο. Ὅταν ἐπέστρεψε ὁ Ἰουστινιανός δέχθηκε τόν ὄσιο στήν Σύγκλητο, ὅπου δραματίσθηκε ἕνα θαυμαστό γεγονός. Κατά τήν εἴσοδό του ὁ ὄσιος ἔπραξε κάτι θεαματικό, πῆρε μέσα στά χέρια του ἀναμμένα κάρβουνα καί θυμιάμα καί ἐθυμιάσε τόν αὐτοκράτορα καί ὅλη τήν Σύγκλητο, χωρίς νά πάθουν τά χέρια του τήν παραμικρή βλάβη, ἀναφέρει ὁ Ἰωσήφ στόν δεύτερο στίχο τῆς ε΄ ὠδῆς «ὄλος ἀστραπόμορφος, ὠράθης ὄσιε, τό πῦρ παλάμαις, Δαυῖδ κατέχων, καί τόν βασιλεύοντα θυμῶν συνθέτω παμμάκαρ θυμιάματα». Βλέποντας τό θαυμαστό γεγονός ὁ Ἰουστινιανός ὑποδέχθηκε μέ πολλή εὐλάβεια τόν ὄσιο καί δέχθηκε νά ἀκούσει τήν ἀναφορά τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ἀποφάσισε τότε νά μῖν γίνει ἡ μεταφορά τῆς ἔδρας ἀπό τή Θεσσαλονίκη καί ὅλα ὅσα τοῦ ζήτησε ὁ ὄσιος.

Ἀφοῦ ἐκπλήρωσε τήν ἀποστολή του ὁ Ὅσιος ἔπλευσε πρὸς τή Θεσσαλονίκη, κοντά στήν τοποθεσία τοῦ Φάρου, ὁ ὄσιος προφίτεψε τόν θάνατόν του πρῖν φθάσουν στήν πόλη. Ζήτησε ἀπό τοὺς μαθητές του νά θάψουν τό σῶμα του στό Μοναστήρι πού κατοικοῦσαν, νά ἐπιμελοῦνται τήν ψυχή τους γιά νά βροῦνε οὐράνια ἀνταμοιβή, καθὼς καί ἄλλες ψυχοφελεῖς συμβουλές. Ἡ εἰδησι τοῦ θανάτου τοῦ ὀσίου συγκλόνησε ὀλόκληρη τήν πόλη καί ἐτελέσθηκε πάνδημη κηδεῖα. Τελειώνοντας τήν θ΄ ὠδή γράφει ὁ Ἰωσήφ «Ἡ ἀγία μνήμη σου, ἀγιάζει σήμερον ἡμᾶς, τελούντας ταύτην πιστῶς, ὄσιε Δαυῖδ· ἀγίως γάρ ἦνυσας τήν σεαυτοῦ Ἄγιε ζωὴν, καί μετὰ κοίμῃσιν, τοῖς ἀγίοις συναγάλλῃ ἀεὶ».

Στή συνέχεια, παρατίθεται ὁλος ὁ κανόνας:

Ἀκροστιχίς· Ὑμνῶ μάκαρ σου τόν βίον θείοις λόγοις. Ἰωσήφ.

Ὠδή α΄. Ἦχος πλ. α΄.

Ἦππον καί ἀναβάτην.

Ἦμνοις τήν φωτοφόρον, καί θεῖαν μνήμην σου, συνελθόντες τιμῶμεν, Δαυῖδ μακαριώτατε, φωτός ἐγνωκότες σε, καί ἡμέρας, Ὅσιε, κληρονόμον ἐν θεῷ Πνεύματι.

Μέλη νεκρώσας Πάτερ, ἐν γῆ τοῦ σώματος, τήν ζωὴν ἐνοικοῦσαν, ἐν τῇ καρδίᾳ ἔσχηκας, Χριστόν τόν νεκρώσαντα, διαβόλου δύναμιν, τοῦ νεκρώσαντος τό ἀνθρώπινον.

Νόμοις τοῖς τοῦ Δεσπότη, ὑπεῖκων Ὅσιε, τόν σταυρόν σου ἐπ' ὧμων, ἀνέλαβες τοῖς ἰχνεσι, τοῖς τούτου ἐπόμενος, καί καθεῖλες ἔπαρσιν, τοῦ ἀλάστορος ταπεινούμενος.

Θεοτοκίον.

Ἐφθης ὠραΐσμένη, τῷ κάλλει τῶν ἀρετῶν, καὶ Χριστὸν τὸν ὠραῖον, Παρθένε ἀπεκύησας, βροτούς ὠραΐσαντα, τοῖς ὠραίοις κάλλεσι, τῆς Θεότητος ἀειπάρθενε.

ᾠδή γ΄.

Ὁ πῆξας ἐπ' οὐδενός.

Μαράνας δι' ἐγκρατείας, κάλλος τοῦ σώματος, τὰς αὐγὰς ἐδέξω τοῦ θείου Πνεύματος, καὶ τῆς ἀπαθείας φωταυγείς, ἀπήστραιψας ἀκτῖνας, καὶ ἱαμάτων τὰ χαρίσματα, Πάτερ τοῦ Προφήτου ὁμώνυμε.

Ἄγιον ἰχνηλατῶν, τοὺς βίους μακάριε, ὅλος ἠγιάσθης ταῖς θείαις πράξεσιν· ὄθεν ἀγιαξείς μυστικῶς, τοὺς πίσει τὴν ἁγίαν, ἐπιτελοῦντάς σου πανήγυριν, Πάτερ θεοφόρε πανόλβιε.

Κοιμήσας τὰς ἡδονὰς, τοῦ σώματος, Ὅσιε, προσευχαῖς ἀγρυπνοῖς καὶ ἀγωνίσματι, Πάτερ ἐν εἰρήνῃ ἀληθῶς, ὑπνώσας ἐκοιμήθης· ὄθεν σε ἀγρυπνον κεκτῆμεθα, φύλακα οἱ πόθῳ τιμῶντές σε.

Θεοτοκίον.

Ἀγγέλων τιμωτέρα, ὦφθης κυήσασα, τὸν αὐτοῦς Παρθένε δημιουργήσαντα· ὄθεν ἰκετεύω σε ἀγνή, ἀγίασον τὸν νοῦν μου, καὶ τὴν καρδίαν φωταγωγῆσον, νέφη τῶν παθῶν ἐκδιώκουσα.

ᾠδή δ΄. Τὴν θείαν ἐννοήσας σου.

Ῥημάτων ζωηρῶν τοῦ Πνεύματος, καθυπακούσας ἄλμυράν, τοῦ βίου θάλασσαν ἔλιπες, καὶ τοῖς κρουνοῖς τῶν δακρῶν, παθῶν ἐναπεξήρανας ῥεύματα.

Συνέσεως καὶ χάριτος ἔμπλεως, Πάτερ γενόμενος Δαυΐδ, ἐν ἡσυχίᾳ ἐζήτησας, τὸν εὐεργέτην τῶν ὅλων, καὶ τούτου τῆς ἐλλάμψεως ἔτυχες.

Ὁ βίος σου τῇ βίᾳ τῆς φύσεως, περιφανῆς ἀναδειχθείς, καὶ συνεργεῖα τοῦ Πνεύματος, βιαιοτάτης κακίας, ἀνθρώπους ἐλυτρώσατο Ὅσιε.

Θεοτοκίον.

Ἕμνουμένε σε πανύμνητε Δέσποινα, τὸν ὑπερύμνητον Θεόν, ἀνερμηνεύτως κυήσασαν, τὴν τοὺς χορούς τῶν Ἀγγέλων, τῷ κάλλει ἀσυγκρίτως νικήσασαν.

ᾠδή ε΄. Ὁ ἀναβαλλόμενος.

Τείνας σου τὰ ὄμματα, καὶ τὰ νοήματα πρὸς τὸν ἐν ξύλῳ ἀναρτηθέντα, φυτῷ ἐνεκαρτέρησας, φλεγόμενος Πάτερ, καὶ νιφετοῖς πηγνύμενος.

Ὅλος ἀστραπόμορφος, ὠράθης Ὅσιε, τό πῦρ παλάμαις Δαυΐδ κατέχων, καὶ τὸν βασιλεύοντα θυμῶν συνθέτῳ, παμμιάκαρ θυμιάματα.

Νῦν οὐκ ἐν αἰνίγματι, οὐδέ φαντάσματι, τό θεῖον κάλλος ὄραϊς Παμμάρκαρ, πρόσωπον δέ, Ὅσιε, πρὸς πρόσωπον μᾶλλον, λυθεισῶν τῶν ἐμφάσεων.

Βότρυς ὠραιότατος, τῆς θείας, Ὅσιε Δαυὶδ ἀμπέλου, ἐφάνης βλύζων, οἶνον κατανύξεως, τοῖς ἐκ μέθης Πάτερ, παθῶν παραφρονήσασι.

Θεοτοκίον.

Ἰθυνον τόν βίον μου, καί τά κινήματα, τῆς διανοίας ἀγνή Παρθένε, πρὸς τό θεῖον βούλημα, τοῦ ἐκ σοῦ ἀρρητίως, ἡμῖν ἐπιδημήσαντος.

ᾠδή ζ´. Μαινομένην κλύδωνι.

Οἶκος θεοῦ Πνεύματος, ἐγνωρίσθης Ὅσιε Δαυὶδ, ἐν μικρῷ οἰκίσκῳ συγκλειόμενος, καί τὴν στενὴν τῆς εὐρυχώρου ἐλόμενος.

Νόμοις καθυπέκλινας, τοῦ Δεσπότη Πάτερ τὴν ψυχὴν, καί φωτὸς ἀνάπλευς γεγένησαι, καί δεκτικὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος.

Θαύμασιν ὁ βίος σου, θεοφόρε Πάτερ ἀληθῶς, καθωραϊζόμενος τοῖς πέρασιν, διεδόθη· ὅθεν πιστῶς εὐφημοῦμέν σε.

Θεοτοκίον.

Ἐξ ἀγνῶν αἱμάτων σου, ἐξυφάνθη σὰρξ ὑπερφωδῶς, τῷ δημιουργήσαντι τόν ἀνθρώπον, Θεοτόκε· ὅθεν ἀξίως ὑμνοῦμέν σε.

ᾠδή ζ´. Ὁ ὑπερυψούμενος.

Ἰστασο ἀκλόνητος, φυτοῦ κλώνοις Ὅσιε, ἀρδείαις δακρῶν σου, συχνῶς ποτιζόμενος, καί μέλπων ἀσιγίτως, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὅλην σου τὴν ἔφεσιν, πρὸς Θεόν ἀνέτεινας, ὅλην τὴν καρδίαν σου, δοχεῖον ἐτέλεσας, τῶν θείων χαρισμάτων, θεοφόρε εἰς αἰῶνας.

Ἰθυνας τόν βίον σου, πρὸς τό θεῖον θέλημα, ἔφθασας ὡς ἥλιπυς, τὴν ἄνω μητρόπολιν, ἐν ἧ τὸ σὸν ἐκτίσω, πολίτευμα θεόφρον.

Σέ φωτοειδέστατον, Πάτερ χρηματίσαντα, ἄνθρακα κατέχοντα, παλάμαις ὡς ἔβλεπεν, ὁ ἄναξ κατεπλάγη, καί πεσῶν σοι προσεκύνει.

Θεοτοκίον.

Λέλυται τῷ τόκῳ σου, ἀρᾶς τό ἀνθρώπινον, μόνη παντευλόγητε· διό σε δοξάζομεν, ὡς κεχαριτωμένην, Θεοτόκε εἰς αἰῶνας.

ᾠδή ν´. Σοὶ τῷ παντουργῷ.

Ὅρθρος φαεινός, τοῖς ἐν τῷ σκότει ὤφθης, τοῦ βίου Μακάριε, φῶς ἐπιγνώσεως, πᾶσιν αὐγάζων, τοῖς πόθῳ σε ὑμνοῦσι, καὶ ὑπερυψοῦσι, Χριστόν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Γέγονας εὐθύς, καί ταπεινός καί πρᾶος, Δαυῖδ τόν συνώνυμον, ἐξεικονίζων πιστῶς· ὅθεν σὺν τούτῳ, τὴν γῆν τὴν τῶν πρᾶεων, Πάτερ ἐκληρώσω, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὁ θεοφεγγής, τῶν μοναζόντων στῦλος Δαυῖδ ὁ μακάριος, Προφήτης ἔνθεος, ἄλλος ἐδείχθη, τὰ μέλλοντα προλέγων, θεία ἐπιπνοία, τοῦ Πνεύματος τοῦ θείου.

Ἰεροπρεπής, ἱερωμένος ὅλως, ἡμερῶν τοῦ πνεύματος πλήρης γενόμενος, Πάτερ ἐν γήρα ὁσίως βαθυτάτῳ, ἔλιπες τόν βίον, καί ζῆς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Σέ τὴν καλλονὴν, τοῦ Ἰακώβ Παρθένε, Θεός ἦν ἠγάπησε, καί ἐξελέξατο, πάντες ὡς μόνην, αἰεὶ εὐλογημένην ἀνυμολογοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὠδή θ'. Ἡσαΐα χόρευε.

Ἰερὰν πανήγυριν, συνελθόντες σήμερον πιστῶς, τελέσωμεν ἱεροῦ, ἅπαντες Πατρός, ἀσκήσει ἐκλάμψαντος, καί ἑαυτόν, ὅλον τῷ Θεῷ, καθιερώσαντος, διὰ βίου τελειότητος.

Ὅσπερ δένδρον τέθηλας, ἐφ' ὑδάτων, Ὅσπερ ῥοαῖς, πνευματικῶν ἀρετῶν, φέρων τοὺς καρπούς, φυτῷ δέ πηξάμενος, ὡς αἰτός, Πάτερ καλιάν, πρὸς τὰ οὐράνια, τὰς σὰς φρένας ἐξεπέτασας.

Σοῦ προφητικώτατα, θεωρήσας Ὅσπερ Δαυῖδ, τὴν ἔξοδον προφωνεῖς, ταύτην τοῖς λαοῖς, ἠνίκα στελλόμενος, τὴν κατ' αὐτῶν ἔσπηςσας σοφέ, τοῦ βασιλεύοντος, σφοδροτάτην ἀγανάκτησιν.

Ἡ ἀγία μνήμη σου, ἀγιάζει σήμερον ἡμᾶς, τελούντας ταύτην πιστῶς, Ὅσπερ Δαυῖδ· ἀγίως γάρ ἤνυσας, τὴν σεαυτοῦ, Ἄγιο ζώην, καί μετὰ κοίμῃσιν, τοῖς Ἄγιοις συναγάλλῃ αἰεὶ.

Θεοτοκίον.

Φωτοφόρον πύλνν σε, προεώρα, Ἰεζεκιήλ, δι' ἧς διήλθε τό φῶς, τό ἀληθινόν, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν, ὃν ἐκτενῶς, αἰτήσαι Ἄγνι, τῆς μετανοίας μοι, διανοιξαι πύλας δέομαι.

Μελετώντας μέ προσοχή τόν κανόνα, διαπιστώνουμε ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἀξιοποιεῖ στοιχεῖα τοῦ συναξαριοῦ τοῦ Ἁγίου μετατρέποντάς τα σέ ποίηση καί δίδοντας στοὺς πιστοὺς, ὅπως καί σέ ὄσους ἀποδίδουν ψαλμωδικῶς τόν κανόνα τί δυνατότητα νά ἐντρυφήσουν στή ζωὴ τοῦ Ἁγίου, νά παραδειγματιστοῦν καί νά γίνουν μιμνῆτες του.

Θά ἄξιζε γενικότερα νά ξαναβλέπαμε στή λατρευτικὴ καί λειτουργικὴ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας τὰ μηνύματα πού τέτοιες προσπάθειες καταθέτουν, ὅπως ἐπίσης καί νά ἔρθουμε σέ ἐπαφὴ μέ τόν πλοῦτο, τόσο τόν πνευματικό ὅσο καί τόν γλωσσικό, τῆς παραδόσεώς μας.